

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ayi-utca SIMON-ház Kunz József ur
Szerkesztésével szemben.

Hirdetmények.
előzetes pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmesterek levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . . . 5 ft — kr.
Negyedévre . . . . . 2 ft 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasasos petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlétér 4 hasasos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen Csütörtök Augusztus 13.

157. szám.

Allami közigazgatás.

(F.) Más eredményt várt a nemzet a közvélemény a közigazgatási vitától. És más eredményt várt a függetlenségi párt is. Szóval senkinek váraozása nem teljesült. Mi a közigazgatás államosításának törvényes végrehajtására számítottunk, az obstructionalisták pedig feltétlenül megbíztak abban, hogy az államosítás eszméjét végkép és teljesen megbuktatják. Mi azt gondoltuk, hogy egy győzelmes hadjárat lesz, melyben nem lesz sem győztes, sem legyőzött, hanem csak egy nagy eszmének diadala, s e helyett elejétől végig diestelen küzdelem folyt, mely a nagy reformnak és parlamentarismusként egyaránt ártalmára vált. Ezért mondjuk, hogy mi is, s a nemzet többsége és közvéleménye is csalódott, mert a reform teljes végrehajtását és a parlamentarizmust nem lehetett a szélső bal frakciók terrorizmusa ellenében kellőn megvédeni. Mert a házszabályok hiányosságát ezek az urak felhasználták arra, hogy törvényes eszközök színezetével a legdurvabb visszaélést és törvénytelenséget kövessék el. Hisz az a legkiáltóbb törvénytelenség, ha egy testületre annak alig 1/5-ed része akarát csak részben és időlegesen is ráerőszakolja; hisz annál csufabbá tenni nem lehet a törvényes állapotot és a parlamentarizmust, mintha olyan javaslatot, melyet a törvényhozó testület az egész nemzet közvéleményének helyeslésétől kisérvé általánosságban elfogadott, nem engednek részleteiben letárgyalni. Ennél nagyobb merénylet a törvényes állapotok ellen nem is képzelhető! S ezt cselekedte a kisebbség, ez a szélső balpártiak érdeme.

Megjön azonban annak az ideje, hogy a közigazgatási javaslat ismét a törvényhozás asztalára kerül s törvényre lesz.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Füüdőző tanulmányfeiek.

Írta: Herczeg Ferencz.

I.

A fürdőház teraszán már együtt ültek a vacsorázó társaságok. A banda ozimozogva hangolta hangszereit, a Deák-kup ormán holmi elkésett kirándulók ergettek fel sistergő rakétákat.

A középső kerek asztalt néhány birtokos család foglalta el. Magyarozu, nagytvágyu urak, egészséges jókedvű asszonyok, kik eljöttek a fenyvesekbe, hogy ózonnal mossák ki egészségük tüdőjükből az alföldi port.

Ennél az asztalnál örökösen folyt a nagyhangú disputa, meg a tréfás veszekedés. Az asszonyok mindent drágáltak, csökönnyösen alkudoztak a pinczerekkel, — az urak meg vizes palaczkokban hozatták a pezsgőt és dugdosva nyomták a cigány markába a bankót.

Gáborné, a ki még vagy öt év előtt híres szép asszony volt a vármegyében, de most már kissé elhízott, átkacsintott a mágnás asztalhoz.

Bizony csak szép egy szál ember az a Torony Dezső; mondta egyszerre kunsági tájszólással.

— No, no, asszony, hát én mi vagyok? kötekedett vele tü-kés bajszu ura.

— Hej, csak volnék fiatalabb... adta vissza a jókedvű asszony.

— Halljátok a vén kecskét; kacagott Gábor uram, pipájával a fogai közt.

Odaát is jó hangosau voltak. Torony Dezső mulattatta az egész társaságot a mágnás klukk nek (tagjai az apróbb fajtaból valók, a kinek már nem tellett Ausseera, meg Gasteinra), minden évben volt valami küönöz mulatsága. Két évvel ezelőtt lawn tennisszel üték az időt, tavaly kirándulásokat rendeztek számár-

hátan, meg ezéba löttek, az idén egy fővárosi költőt kaptak fel, Torony Dezsőt. Csodálkozva tapasztalták, hogy a költő a legelőbbieké modoru ember közöttük. Drága szobában lakott, reggel zsinóros pongyó ában, seiyem hálóingben lépett erkélyére, este ki csapott galléru smokingban jött az asztalhoz, gondosan megborotválkozva, szegfüvirággal a gombylukában. A halántéka táján már öszülni kezdett, de azért valamennyi asszony, talán leány is, belé volt bolmova. Szinte hipnotizálta őket bariton hangjának lágy csengésével, fehé kezének kerek mozdulataival, szép, kék szemének bársnyos tekintetével. Központja, éltető eleme volt a társaságnak. Kirándulásokot rendezett, az asszonyoknak Pestről hozatta a virágokat és finom bonbonokat, az ünnepeletés verőfényében elméje pompás, szingzadg virágot hajtott. Valamennyi mágnás-asszonynak az éjjeli szekrényén ott volt egy szegény asszony tragédiája című díszkötetes könyve.

— Rég nem ír már ez a Torony, mondta valaki a gazdák asztalánál.

— Mert politikára adta magát, magyarázta Gábor uram Jövő nyáron föl akar nálunk lépni.

— Mért nem házasodik? kérdezte Gáborné, ki még egyre legettette szemét a poétán.

— Hiszen van annak felesége! Ezt egy fővárosi hírlapíró mondta. Egy epés arezu, köhögős fiatal ur, kinek tu'ajdonképen Kairóban lett volna a helye, de ide jött hideg vízkurára.

— Van? kérdezte Gáborné növekedő érdeklődéssel. Persze, aff-le sikkes pesti menyecske, a kinek nem izlik a fürdőzés férjura oldalán?

— Nem sikkes a szegény egy csöppet sem.

— Ismeri?

— Ismerem. Akárhányszor tisztította már a csizmáimat.

A társaság kínos meglepetéssel tekintett össze; a hírlapíró epés hidegvérrel folytatta:

— Elhíhetik, kérem: a csizmáimat tisztította... Két hónapig laktam nála, egy hónapos szobában, aztán otthagytam, a tudómelek sok volt a három emelet. Kezdetben, mint affle fővárosi szobaur, nem is tudam, hogy kinél lakom. A férjét nem igen lártam, hajnal feje szokott csak hazavetődni. Annnyit tudtam csak, hogy nagyon szegény asszony és hogy szegényei a szegénységét. Cselédek nem tartott, maga főzött a két gyermekének, a takarítóné dében elment... Haem azért, ha déután kiadtam a cipőimet, a gyerekek tisztán hozták be. Valakinek pedig csak meg kellett tisztítania? Később halottam, hogy valaha varróleány volt, a ki Torony megtakarított pár forintjért vett el. Akkorában ő maga is apró legény volt még. Mikor megírta „Egy szegény asszony tragédiáját”, névhez és álláshoz jutott, hanem az asszony továbbra is tisztíthatta a szobaurak csizmáit, mert Toronynak gavaléros passziói lettek. Haza csak auidni meg reggelizni jár, az ebédet már a klubban keresi. Kevés ember tudja róla, hogy bázas ember, azt hiszem, ha valaki szóba hozná előtte, a feleségét ezt személyes sértésszámba venné. Ha pedig most meghallaná azt, a mit mondtam, bizton kihívna, mert nagyon lovagias ember... —

— No már öcsém uram, mondta Gábor ur, a kinek a bajusza felborzolódott, mint egy dühös kanduré, ugy nézzen rám, hogy az az ember sohasem lesz képviselő az én keireletben... —

— Amen! mondta a zsurnaliszta. Aztán nyugodtan szivta tovább szivarját, azzal a tudattal, hogy elbeszélésével talán tönkre tette Torony Dezső karrierjét... —

II.

Valami mozgalmal esend támadt a teraszson; valamennyien a lépcső felé néztek.

Egy szép keréktágu zsidóasszony jött fel; a nagy hőség dacára nebéz, suhogó

selyemruhát viselt. Övéről aranyláncos lorgnon függött alá. Utána két csinos, fantasztikus matróruhába bújtatott, hosszuhaju gyereket hozott a bonne. Az asszony francziául autogott valamit, aztán a kivilágitott tükörterembe lépett; odabenn fullasztó forróság volt ugyan, ember se volt ott, a teremben azonban drágában szolgálták fel az ételeket s ez valami arisztokratikus jeleget adott neki.

A vendégő, bókóiva futott az asszony elé, a pinczerek ezüst tálakon, üvegkagylókban hozták a számos fogásból álló ebédet, az asztalra jegesvödört állítottak, melyben ezüstyaku palaczkok csillogtak.

— Ugyancsak érti a módját, mondta Gábor uram, nyelvvel csettintve.

— Valami milliómós smok felesége, vetette oda a zsurnaliszta.

— Bezzeg ennek nem kellett megvárnia, a Muslinca zsidó megveszi a tavaszi szüretjét, jegyezte meg más valaki.

Gábor uram nevetni kezdett.

— Micsoda, hát tifeletek is eljár a Muslinca?

— Hogyne, eljár az mindenfelé, a hol borszagot szimatol.

Az urak elkezdtek arról a kis zsidó agensről beszélni, a ki minden öszel lejön a bortermő vidékekre. A becületes nevet kevés emberha tudja, még a rácz furmányosai is Muslinca zsidónak szólítják. Szakasztott olyan vézna, fürgé és vörhenyes, mint a muslinca légy, mely a mustos kád szája körüli kóvályog. Még a hangja is olyan vékony, ének-szerű zümmögés.

Gábor uram elmondta, hogyan esalta ki tőle Muslinca a tavalyi termését.

— Nem adom oda a boromat a herköpáternek se, mondtam; jó termés volt, hát meghagyom ő-bornak. Ebben a fillokszerás időben azt se tudja az ember, jut-e jövő esztendőre az asztalra. Hanem a Muslinca kiszimatolta valahogyan, hogy mi van a pinczém-ben, azóta folyton a nyakamra járt. Először kidobtam, másodsor kidobtam, azontul már

Még rosszabbul bántak Risztioscsel. Az oroszok ez által a szerb politikai körökben elvetették az ekedvetlenedés gazdag vetését.

Ischi-ből pedig a Sándor király környezetéhez tartozók egyike legnagyobb elragadtatással írja a belgrádi hivatalos lapnak, hogy Sándor királyt a szives fogadás, különösen a vendéglátó király fenkölt egyénisége teljesen lebilincselte. Buc-uzáskor pedig Koch polgármester előtt kijelentette, hogy a szives fogadtatás rendkívüli örömmel tölti el és ő felsége szeretetreméltósága melyen meghatótta. Itt tartózkodására — mondá — mindig kellemesen fog visszaemlékezni.

A debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

Ezt következtetni a fővárosi lapok ama cikkeiből, melyekben Baross kereskedelmi miniszter nagyváradi utazásáról írnak. Baross miniszter ugyanis meglátogatta a nagyváradi kiállítás, s hír szerint ekkor megbeszéli a nagyváradi hatósággal egy általa főállítani szándékolt üzletvezetőség ügyét.

Összevetve ezt a szállongó hírekkel, hogy az osztrák-magyar államvasutak államosítása folytán jan. 1-én rendezés alá kerülnek az üzletvezetőségi beosztások és ez alkalommal Debreczen megszűnnek üzletvezetőségi vagy talán, — a mint tervbe volt véve, — üzletigazgatósági székhely lenni, méltán támadhat bennünk e tekintetben aggodalom.

Nem ismerjük indító okát a miniszteri elhatározás megváltoztatásának, nem tudjuk, mely körülmények okozták, hogy a miniszter — ha már egyszer Debreczent alkalmas üzletvezetőségi székhelynek találta, egy évvel később mért találja ezt alkalmatlannak, de magunk részéről ugy találjuk, hogy az üzlet-

vezetőség a Debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

Ezt következtetni a fővárosi lapok ama cikkeiből, melyekben Baross kereskedelmi miniszter nagyváradi utazásáról írnak. Baross miniszter ugyanis meglátogatta a nagyváradi kiállítás, s hír szerint ekkor megbeszéli a nagyváradi hatósággal egy általa főállítani szándékolt üzletvezetőség ügyét.

Összevetve ezt a szállongó hírekkel, hogy az osztrák-magyar államvasutak államosítása folytán jan. 1-én rendezés alá kerülnek az üzletvezetőségi beosztások és ez alkalommal Debreczen megszűnnek üzletvezetőségi vagy talán, — a mint tervbe volt véve, — üzletigazgatósági székhely lenni, méltán támadhat bennünk e tekintetben aggodalom.

Nem ismerjük indító okát a miniszteri elhatározás megváltoztatásának, nem tudjuk, mely körülmények okozták, hogy a miniszter — ha már egyszer Debreczent alkalmas üzletvezetőségi székhelynek találta, egy évvel később mért találja ezt alkalmatlannak, de magunk részéről ugy találjuk, hogy az üzlet-

vezetőség a Debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

Ezt következtetni a fővárosi lapok ama cikkeiből, melyekben Baross kereskedelmi miniszter nagyváradi utazásáról írnak. Baross miniszter ugyanis meglátogatta a nagyváradi kiállítás, s hír szerint ekkor megbeszéli a nagyváradi hatósággal egy általa főállítani szándékolt üzletvezetőség ügyét.

Összevetve ezt a szállongó hírekkel, hogy az osztrák-magyar államvasutak államosítása folytán jan. 1-én rendezés alá kerülnek az üzletvezetőségi beosztások és ez alkalommal Debreczen megszűnnek üzletvezetőségi vagy talán, — a mint tervbe volt véve, — üzletigazgatósági székhely lenni, méltán támadhat bennünk e tekintetben aggodalom.

Nem ismerjük indító okát a miniszteri elhatározás megváltoztatásának, nem tudjuk, mely körülmények okozták, hogy a miniszter — ha már egyszer Debreczent alkalmas üzletvezetőségi székhelynek találta, egy évvel később mért találja ezt alkalmatlannak, de magunk részéről ugy találjuk, hogy az üzlet-

vezetőség a Debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

Ezt következtetni a fővárosi lapok ama cikkeiből, melyekben Baross kereskedelmi miniszter nagyváradi utazásáról írnak. Baross miniszter ugyanis meglátogatta a nagyváradi kiállítás, s hír szerint ekkor megbeszéli a nagyváradi hatósággal egy általa főállítani szándékolt üzletvezetőség ügyét.

Összevetve ezt a szállongó hírekkel, hogy az osztrák-magyar államvasutak államosítása folytán jan. 1-én rendezés alá kerülnek az üzletvezetőségi beosztások és ez alkalommal Debreczen megszűnnek üzletvezetőségi vagy talán, — a mint tervbe volt véve, — üzletigazgatósági székhely lenni, méltán támadhat bennünk e tekintetben aggodalom.

Nem ismerjük indító okát a miniszteri elhatározás megváltoztatásának, nem tudjuk, mely körülmények okozták, hogy a miniszter — ha már egyszer Debreczent alkalmas üzletvezetőségi székhelynek találta, egy évvel később mért találja ezt alkalmatlannak, de magunk részéről ugy találjuk, hogy az üzlet-

vezetőség a Debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

Ezt következtetni a fővárosi lapok ama cikkeiből, melyekben Baross kereskedelmi miniszter nagyváradi utazásáról írnak. Baross miniszter ugyanis meglátogatta a nagyváradi kiállítás, s hír szerint ekkor megbeszéli a nagyváradi hatósággal egy általa főállítani szándékolt üzletvezetőség ügyét.

Összevetve ezt a szállongó hírekkel, hogy az osztrák-magyar államvasutak államosítása folytán jan. 1-én rendezés alá kerülnek az üzletvezetőségi beosztások és ez alkalommal Debreczen megszűnnek üzletvezetőségi vagy talán, — a mint tervbe volt véve, — üzletigazgatósági székhely lenni, méltán támadhat bennünk e tekintetben aggodalom.

Nem ismerjük indító okát a miniszteri elhatározás megváltoztatásának, nem tudjuk, mely körülmények okozták, hogy a miniszter — ha már egyszer Debreczent alkalmas üzletvezetőségi székhelynek találta, egy évvel később mért találja ezt alkalmatlannak, de magunk részéről ugy találjuk, hogy az üzlet-

vezetőség a Debreczeni vasuti üzletvezetőség.

Debreczen, Aug. 12.

(U. A.) Debreczent az a veszély fenyegeti, hogy a vasuti üzletvezetőséget más városba helyezik át.

vezetői hivatalkók-serege egy év leforgása alatt sem olvadt be a debreczeni társadalomba, s ez nem az ő hibájuk, mert hiszen sem Debreczen városa, sem annak közönsége, sem a társadalom, nem törődött azzal, hogy több mint száz intelligens családot idekössön.

Szóval, a vasutasok nem érzik magukat otthon városunkban. Visszakivánczolnak majd mindenik az elhagyott állomására, melyet idáig nem pótolt az alföldi paloták városának nevezett rohamosan fejlődő fővárosára.

Főltette sajnáljuk, hogy vasutasok körében nem táplálják Debreczen iránt azt a jó véleményt, melyet pedig okvetlenül táplálnának, ha idővel bensőbb összeköttetésbe lépnek az idegenekkel szemben kissé mereven tartózkodó, de ritka józan debreczeni közönséggel.

A vasutasok, a kik a fővárosban nem lakhatnak: Szegedre, Aradra, Kassara, Nagyváradra, Pozsonyra és Temesvárra vágyanak.

A felsorolt városok mindegyikében a sötét pillanatban valóban rokonszenvesebbnek látszik a társaság, bizonyos könnyűséggel mozognak az emberek, a társaság szellemes, vonzóbb és ezen tulajdonságaiakkal csakhamar magukhoz édesgetik az idegeneket.

Egészen más a debreczeni társaság jellege.

A mi népünk természete reális, mely bizalom helyett bizalmatlanságot előlegez az idegenek; csak sok évi együttélés, kölcsönös megismerés után vetkozik le a tartózkodás beközt; de lassankint fűződő barátsága és rokonszenve annál maradandóbb és bensőbb, mely többet érőbb némely város leder cimboraságánál.

Hisszük, hogy az üzletvezetés tagjai mindjobban megszokják a debreczeni életet, ennek kissé mereven konzervatív, de föltétlenül józan szellemét, de hisszük azt is, hogy a hatóság is mind nagyobb érdeklődéssel fog viselkedni, e csupa intelligens hivatalkók által állított iránt, mely bármely város társadalmában számot tevő tényező volna. Eddig az volt a panasz, hogy az üzletvezetési főhivatalkókat úgy a városi hatóság, mint a debreczeni társadalom elmulasztotta a méltán elvárt köteles figyelmében részesíteni, nem teljesítette azt a közönséges figyelmet is, melyet a társadalmi érintkezési szabályoknál fogva még kisebb városokban sem teveszének szem előtt.

Debreczennek mozognia kellene, nehogy Nagyvárad kapja el az üzletvezetésünket. Pár nap múlva különben megtudjuk, hogy Baross miniszter mivel biztatja a váradiakat.

Az európai helyzet.

Közös kormányunk egyik szellemes tagja aki jól ismeri Orosz és Franciaországot, a külügy miniszteriumban, hol éppen a nap este-

csak az ablakomon kopogtatott be. Egyszer azzal jött, hogy a bor ára lement és kiszámította nekem, mennyi pénz veszett már a pinczében. Másszor azzal állt elő, hogy a bor ára felment, hogy ő már mennyit nyerhetett volna rajta, míg így senkinek semmi haszna belőle. Aztán az asszonynak kezdett kornyikálni. Hogy ő feleséges, csatados ember, hogy ő ráfizet az utjára, na nem sikerül valami üzletet kötnie. Az asszony a pártjára állott, persze, hogy aztán nem volt előbb nyugton, míg oda nem adtam a boromat, a Masinczának...

Megszánja az ember az ilyen szegény ürdögöt, vetette oda Gáborné. Mennyit löt-lut azért az egy-egy hatosért, amit utója után keres... Milyen szegénységben élnetnek a fergei...

Néztek, néztek! kiáltotta Gábor ur félhangon, az üvegterem ablaka felé intve. Odabenn, a szép asszony asztalánál, éppen szájfőgözt csészéket szolgáltak fel. Később egy parasztszékér állott meg a terem alatt. Egy alacsony emberke szaladt fel a lépcsőn, borzas köcsögkalappal a fején, felöltött helyett kendővel a vállán, utitáskával és esernyővel a kezében. A lámpafény bántotta, jó ideig hunyorító szemekkel nézett körül.

Nini, hisz ez a Musznicza zsidó! mondta Gáborné.

Az ám! éppen, hogy róla beszéltünk... Vajjon mit kereshet ez itt? Az ágens alázatosan rántotta le a kalapját, aztán megtalálta azt, a mit keresett. Gyorsan bement az üvegterembe. Ott sorra csökölta a gyerekeket, míg felesége, a selyemruhás szép asszony kínos meglepetéssel mérte végig...

Bécsből—Genfig.

— Utképek. —
Irta: Serli Sándor.
A világvárosra az est leple borult; a nappal munkái már nyugodni tértek, az éj világa kezdett ébredni, midőn a vonat kiro-

menyéről Gervais tengernagynak végtelen öröme mellett történt kronstadti, pétervári és moszkvai bucsujárásáról volt a szó, úgy nyilatkozott a minap, hogy ez az egymásba ömlő orosz francia lelkesedés hasonlít egy intenzív tűzőn bugyogó szamovárhoz. A francia tűz felforrálja az orosz vizet a nemzeti bádögében; de nem szabad feledni, hogy a víz, minél intenzívebben ég alatta a tűz annál gyorsabban válik gőzzé és elpárolog vagy pedig kilukad a bádög, a víz ráfolyik a tűzre és kioltja. Tűz és víz, francia és orosz nép nem fér össze maradandóan.

Az orosz francia örömköltőresek itt valóban nem keltettek nyugtalanúságot: még akkor sem, mikor a „Times” fellépett meszeszerű jelentésével, hogy a báró Mohrenheim, parizsi orosz nagykövét által elő készített véd-szöveget jegyző könyvek más három orosz miniszter természetesen a pétervári francia nagykövét és a rendkívüli megbatalmazott, Gervais tengernagy által is aláírtattak.

Egy véd-szöveget a hármak szövetség tagjait már csak az okból sem ijeshetheti meg, mert egyikük sem gondolt arra, hogy akár Francia, akár Oroszországot megtámadja. De még az „oly bensőleg megbáratkozott” két hatalom támadó szövetségében sem lenne mi féltelmes sem a békéliga tagjaira, minthogy Francia és Oroszország együttesen sem rendelkeznek ama páratlan katonai erővel melyet Német, Ausztria-Magyar és Olaszország egyesülten képesek a harcmezőre küldeni; nem is említve azt az erkölcsi és értelmi erőt, mely ezt a három népet kell hogy eltöltse egy ellenük irányított igazságtalan támadással szemben.

Az a főtájtás fényes és atyai fogadtatás, melylyel Sándor császár keresztfiát, az ifjú szerb királyt fogadni jónak találta szintén nem bír reánk nézve semmi ijesztő hatással, de még nyugtalanítóval sem és ha délkeleti szomszédunk fiatal uralkodója Oroszországból Ischibe jött, itt egészen igazrálni fogják azt, hogy honnan jött s mily tüntetőleg — ferde oldal pillantással ellenünk — ünnepelték Oroszországban. Szerbiát legvitalisabb érdekei kényseritik hogy, minden körülmények közt velünk tartson.

Mindezek után is hiszik itt, hogy az európai helyzet sem a francia, sem a szerb látogatás által nem változott. A béke biztosítva van s ez a fő! míg az orosz diplomáciai manőverek ép oly kevésbé imponáltak nekünk, mint az orosz csapatok tömeges összegyűjtése határainknál.

Tiszántuli kulturegyesület.

Debreczen, Aug. 13

Nagy dicséret illeti a nemzetiség-ektől lakott varmegyék magyar társadalmát, amiért erős és tevékeny bennök a faji önudat s kulturegyesületekben védbástyákat állítanak a magyar hazafiágnak, a magyar műveltségnek. Szomorú jelenség azonban, hogy ilyen dicsőretből kevés juthat az alföldi magyarságnak, mely kompakt tömegekben lakik és gazdagságánál fogva jobban is módjában állna, hogy a magyarság eme fontos végvárainak erősítésére minél többet adozzon.

A felvidéki kulturegyesület nagy gyűlése alkalmat adott a Budapesti Hírlapnak egy helyen való elmékedésre, amely egyen-

bogott a füstös gyárak erdejéből. Lassu eső verdeste az ablakokat, a pislogó lámpa alig nyújtott valami fényt, a kerekék egyhanguan zörögtek. A hangulat alító volt. Csak akkor rezzentem fel, midőn egy hatalmas zökkenés nem éppen kellemes érintkezésbe hozta fejemet a szomszédoméval.

A reggeli szürkületben Ausztria római s balmi vonulatát el szemem előtt.

A környezet csak lassanként kezdett változatosabbá válni. A dombot hegyek, a sikot völgyek váltják fel, sárguló vetes után cserjés erdők borítják a már sziklás talajt. Majd végkép eltűnik a róma, a hegyek birtalmába érünk. Előttünk az ősi, salzburgi erseki vár, mely Salzburg felett egy kinyúló hegyen trónolva védelem terjeszt szilárd bástyafalait a város felé. Bízunk emléik a régmúlt időkben, midőn a hatalmas ersekek messze tájokra kiterjeszték hűbérri hatalmukat erős várakból.

Most mohogó felekek kavargotak a magaslaton, nagy cseppekben megeredett az eső, azért jobbnak láttam hátat fordítani Salzburgnak s tovább utazni, hátha sikerül menekülni a komor idő elől. S csakugyan a város tornyaival elmaradt a sötét keret is. Napsugarak törték át a lomha fellegetek, mintha ők is vágyának látni az örök zöld fenyveseket, az illatos réteket.

Salzburgtól kezdve mindenütt hegyóriások közt röpít a vonat. Itt ott előcsillag a zöld ormokon túl egy-egy havas, tar homlokán az ősjég, — mely soha fel nem olvad, — sötét kékes színben ragyog.

Az alpesek világa, a természet szépségének és nagyszerűségének világa, hol a természet örök csendjét, — mely a legélénkebben beszél a magasztosról, a fenségéről — csak a patak lassu moraja s a rohanó zuhatag csattogó robaja töri meg.

A Salzach folyó odahagyva jeges otthonát, leszáll a völgybe s haragosan hömpölyg szikla ágyában, az éles sziklák megszakgatják, de a hűtlen gyermek csak fut tovább.

Egy-egy kanyarultnál új meg új táj-

sen kihívja az alföldi magyarságot, hogy a magyar kultur egyesületekért jobban lelkesüljön, mert a kultur egyesületek által folytatott munka bár lassu, de hálás és szükéges munka, mely nélkül Magyarország jövője nincs biztosítva.

Az említett cikkből ide iktatjuk a következő sorokat:

A magyarság több érdeklődést tanúsíthatna az Alföldön a közművelődési egyesületek iránt. Csak nagy nehezen keletkezhettek végre tavaly egy ily egyesületek iránt. Csak nagy nehezen keletkezhettek végre tavaly egy ily egyesület a Dunán túl, de még mindig nincs az Alföldön a Duna és Tisza közt elterülő gazdag megyékben, Pest, Bács, Heves, Jász Nagy Kun, és Borsodvármegyékben, pedig itt is van teendő elég. Es nem tisztán a magyar közművelődési egyesületünk sem, pedig a Tiszán túl is vannak tótok, svábok oláhok.

Valóban a magyarok közömbössége a nemzetiségük iránt ott a hol nem szorongatnak, megfoghatatlan.

A felvidéki magyar közművelődési egyesület szegénységében és buzgóságában nagy sikert ért el és nevezetes tényezőnek vált be. Ez indíttos másokat is a jó példa követésére. Nevezetesen a tisztántuli egyesület megalkotására ragadják meg az iniciatívát Szatmár és Arad, a hol ily egyesületek már vannak. Vagy pedig vegye kezébe a dolgot, a Tiszán túl főváros, Debreczen.

Valóban, ha elgondoljuk, hogy Debreczen főszozsádságában lévő g. kath. villásu községekben is ily vakmerő, haza ellenes akna muukáját a dakoromanizmus, amiről csak nem rég közöltünk, nekágy megbotránkoztató adatot, azt kell kérdeznünk miért nem terjeszti ki működése körét az Emke Debreczen városi és hajdumegyei választmánya ezen olyan üzemektől megfertőztetett szomszédos községekre is.

A hüd-szent-mihályi rablógylkosság tárgyalása.

— A debreczeni kir. táblán. —

Harmadik nap foglalkozott ma a kir. ítélő tábla a rengeteg anyagu büdszentmihályi rablógylkossággal.

A végtárgyalás tanukihallgatásának jegyzőkönyve folytatásosan felolvasatott, melynek lényegesebb adatai, hogy Szentkúti vallomásra megesketett; Sövägával együtt levő rabok vallomásaiban összpontosulnak, hogy Sövägő többek előtt több ízben nyilatkozott a Dögály meggyilkoltasáról, de azt mindig úgy adta elő, hogy ő ezt csak hallomás után tudja; csupán egy tanu, mint rabtárs vallotta, hogy neki Sövägő a büntett elkövetését, mint saját ténylet ismerté volna be. Erdekes egyik tanuak Sövägőné jellemző azon állítása, hogy Sövägőné férfi ruhába is képes volt felöltözni, ha a dolog úgy kívánta. Márton Péter lovasrendőrnök lényeges azon vallomása, hogy ő a sürtő ostorosopások nyomát a Sövägő lovain nem észlelte, holott a vizsgálat ezt mint feltűnő ténylet kívánta konstánói összefüggésben azzal, hogy a rablók elovakkal menekültek volna B.-Sz.-Mihályról.

Igen igen fontos a bünnügyi végtárgyalás egyik főtánujának Czipó F. nek azon vallomása hogy ellenkezőleg azon körülménnyel, hogy Kornis az előbb szembesített s gyanúsított

képek táruinak fel, melyeket híven leírni nem lehet, de melyek felejthetetlen nyomokat hagynak emlékkünkben.

A zugó Salzach felett szédítő magas-ságban, meredek kopár szirt tetején emelkedik Verfen vára, a sasok honából büszkén tekint le a völgyre a bevehetetlen sziklavár. Tratzberg, eredetileg Troitzberg becsületére válik nevének, porladozó falai még most is keményen dacolnak az idővel, az egykor fényes várak romjaiban is dacos merészséget mutat, falai közt a zordon lovagot nem érhetne el sem az ellenség boszuló fegyvere, sem a császár büntető haragja.

Tirolnak különösen Svájez-felé néző mely szakadéki telvél festői váromokkal, melyek mindegyike hajdan egy-egy rablófészék volt. A kalandor lovakok le-lecsaptak sziklavárukból a sikra, beszánguldozták Svájez gazdag tereit; kifosztogatták a jámbor kereskedőt, ki nyugodtan szállította Velencez drága arany s üveg portékáit, Genua selyem-bársony szöveit északra a német fejedelmek udvarába; elhajtották a szegény földművelő marhát, megrabolták családát otthonát. Azután visszatértek hegyek közé, a folyó volt vezetőjük nappal s a csillagok éjjel.

A felvonó hid lánczai zörögve hullottak le, a szoldos gyűlevész had ujjongva, tombolva vonult be a gazdag zsákmánnyal. Megszólt a dob, trombita s folyt a tivornya, míg volt mit pusztítani; ha minden elfogyott, új prédára indultak.

A lovakor, — e csillag mégis sötét kor újra felelevenül zordon alakjaival.

A lejtőn kis csapat száll le hallgatagon... sötét komor arcok, nehéz panczél, fényes sisak, hosszú egyenes kard... Minden szeméből dac, düh, elszántság s vad rablóságy villog. Mint prédára leső vad rejtett utakon közelednek a békés faluhoz, melynek csendjét még gazdag lakodalmi ünnep vig zaja eleveníti. A kalandorhad könnyű diadalt s gazdag zsákmányt remél, fehér nép is van nagy számmal. Észrevétlen támad. A vigadó nép elszántan védi magát. Fegyver van bőven, hisz csak a földre kell nyulni; az éles kődarab

Macsira valamint Szentkútra szinte.

mondta volna, hogy ők voltak a rablók: Rá-nis a szembesítéskor határidő zottan kijelentette, hogy a szembesítettekegyike sem volt a tettes, míg az eddig még nem szembesített Sövägót először legis úgy irtale, hogy a leírás teljesen ráillt Sövägóra, s a szembesítés alkalmával pedig rögtön és a meghatározottabban ráismert Sövägóra mint főtettesre.

Felolvasatott később egy egész sereg alibi-tanu, kikre a vádlottak hivatkoztak, ezeknek azonban egyike sem látta a jelzett napon a vádlottakat s így ezek csak is hozzátartozóikkal birják igazolni otthonlétüket. Ignác Lovas Mihály tanuak vallomása azért bir fontos-sággal, hogy Taskó azt állítja, miszerint csak egy két csöví pisztolya volt, míg tanu szeredásában egy alkalommal revolvert vett észre, ugyanezen tanu tagadja mintha Szentkúti és Taskó egymással titkosan beszélgettek volna a Kis Bika debreczeni pinczéjében.

A tanuvallomások többje arra vonatkozott, midőn a vádolt és Szentkúti a gylkosság előtt egy évvel kémszemlet teljesítettek a Dögály portán. A tanuvallomások igazolják, hogy Szentkúti a jelzett időben csakugyan megfordult B.-Sz.-Mihályon.

Azután az elfogatások momentumaira vonatkozó tanuvallomások olvastattak fel s egyik tanu igazolta, hogy Taskó elfogatásakor megrezett, de később nyugodt volt.

Végző Anicza vallomásánál az elnöklő Széll Farkas konstátáltatni kívánja, hogy a végtárgyalásnál a törvény-szék nem vette észre azon el-lentmondást, hogy míg a vizsgálatnál az alibit bizonyítani igyekvő tanu azt vallotta, hogy ő Taskót szombaton máj. 17-ikén látta, holott az első kihallgatásnál azt vallotta, hogy nem tudja bizonyosan: melyik szombaton látta? e tanu volna különben az egyedüli bizonyító erejű tanuskodás Taskó alibije mellett.

Nagy hiánya volt a vizsgálatnak mint a táblai bíróság konstátálta azon körülmény is, hogy a vizsgálo bíró nem szerezte be a „Debreczeni Ellenőr” május 22-iki számát, melyből kiolvasható, hogy az 1000 forint jutalom e réven jutott először köztudomásra, holott már Szentkúti 19-ikén tett feljelentést. Lényeges egyik tanuak Molnár Máriának azon vallomása, melyet eskü alatt tett, hogy ő határozottan felismerte a szembesítésnél azon két idegen emberben Taskót és Csülki Molnárt, kikkel a „Pelikán” koromban volt Sövägő, holott ez határozottan tagadta, hogy ő valaha Taskót látta volna. Az ítéletet szombaton, esetleg hétfőn előbb aligha hirdethetik ki.

Napi hírek. Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8-12, d. u. 2-5 óráig tartanak. — Az igaztató, kizáró hivatal és az írártár a feleknél felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10-11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

izmos ifju kezében hatalmas fegyver. A panczéi horpad, a sisak roppan, a támadó támadott lesz, menekülne gyorsan, de nehézfegyverzeté földhöz szegi s egyenként hull el a súlyos csapás alatt. A várra pedig, mely bűntanyája volt üszköt dob a hegyi nép, még a csupasz falnak sem kegyelmez igaz haragjában, — széthányja —, kő kövön áll marad. Ez a története e romoknak. Ha látva egy dűledező tornyot, vagy porladó bástyafalait, kérdésként történet, válasz reá: lovagvár volt, svájciak rombolták le, miután rabló lakóit kipusztították.

Ódon kolostorok mohos falait díszes nyaralók virágok kertjei váltják fel.

A lambachi zárda felett ünnepélyes csend honol. Zell am See, e páratlan bájos fűrdő, özümzajban uszik. Az első havasi tó kristály vize megcsillan, sima tükreben száz meg száz kecses villa nézegeti alakját.

Estefelét értem Innsbruckba.

Tirol főhelye, mint számtalan német város, az újabb időkig híven megőrizte középkorias jellegét, egyenmely utcája felett századok repültek el, anélkül, hogy színezete változott volna, csak lakói mások, 3-4 emeletes házaik megbarintotta az idő, a tarka falfestések részben elmosódtak, az izléses ködiztetések megpredezték; ódon házaik csaknem összeérték redves homlokuk, talán régi mesékről sugdosnak egymásnak.

Innsbruck egyik nevezetessége a Gold-dach, egy 1500-ban épült erkélyekkel, apró tornyocskákkal és színes falfestményekkel ékesített palota, hajdani gazdája, a város dug-gazdag polgármestere, már nem tudott mit csinálni a sok kincsel, mit pénzén ládáiba összegyűjtött. Egyet gondolt s megaranyoztatta a ház egész fedelét. A mulatság 30,000 aranyba került, mi akkor dominumokkal ért fel, de a hiu ember legalább dícsereket ért vele, hogy ilyen még a német császárnak sincs. Négy század vihara nem tudta lemosni ez aranyozást, a cserépek közt most is ott csillog a sárga fém.

(Folyt. köv.)

szinte...
határ...
sem volt...
előző...
leírás...
góra, s a...
pedig...
táblán...
ntifőtet.

egész sereg...
hivatkozta...
vike sem...
s így ezek...
kál bir...
nász Lovas...
bir fontos...
szerint csak...
tanu szele...
vett...
vintha Szent...
beszélgettek...
ezében.

arra vonat...
kúti a gyill...
lét teljesítet...
lomások igá...
dében csak...
n.

momentumaira...
tattak fel s...
ó elfogatása...
odt volt.

az elnök...
ja, hogy t...
örvény...
azon el...
vizsgálatn...
nu azt val...
máj. 17-ikén...
lát val...
ban: melyik...
különbön...
kés Taskó

atnak mint a...
örülmény is...
erezte be a...
május...
tó, hogy az...
ott először...
19-ikén...
ik tanuak...
melyet eskü...
felismerte a...
emberben...
a „Pelikán“...
z határozot...
látta volna...
stiónál előbb

segéd és kor...
dírig tartanak...
ár a feleknél...
e. 9-11, d. u...
napokon d. e.

unban nyitva...
ig.

ver. A pán...
amadó táma...
néhez fey...
t hull el a...
dig, mely bű...
nép, még a...
gaz haragjá...
alig marad...
ak. Ha látva...
adó bátya...
á: lovagvár...
mután rabló

falait díszes...
fel.

ünnepélyes...
atlan bajos...
6 havasi tó...
ükreben sző...
nyed alakját.

talán német...
negőrizte kö...
czája felett...
gy szinezete...
3-4 eme...
d, a tarka...
z izléses kö...
házi csak...
k, talán régi

ége a Gold...
yekkel, apró...
ényekkel éke...
város dus...
tudott mit...
szes ladaiba...
megaranyoz...
lóság 30,000...
imoknál ért...
ősekedhetett...
szárnak sincs...
lemosni ez...
t is ott osil-

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.
Museum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként. d. e. 10-től 12-ig.
Nagy setahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. n. 6 órák a „Margit-fürdő“ nagytermében.

— A rom. kath. plébánia hivatalától a következő értesítést vettük. Apostoli királyunk Ó Felsége I. Ferencz József legmagasabb születési ünnepén tartandó isteni tiszteletéről, és az ez alkalomból adandó díszbéd felől a helyi lapok hasábjain annyi téves közlemény jelent meg, hogy az ünnepi sz. misén jelen lenni óhajtó közönség kelő tájékoztatása érdekében szükségesnek tartjuk a nagyérdemű közönséget a következőkről értesíteni: F. hó 18-án, mint Ó Felsége születés ünnepén a szép, derült idő lesz, az eddigi szokástól eltérőleg, a rom. kath. templomban tartatni szokott ünnepélyes isteni tisztelet 9 órákor az ugynevezett Ispótyai melletti lapon fog megtartatni. Az ünnepélyes tábóri misén Ft. Eder János esperes és derecskei apátplébános fog pontifikálni; az ünnepély éneket pedig sz. mise alatt egy férfi négyes énekei fogják emelni. Ha az idő nem kedvez, az Ispótyai melletti lapon tervezett tábóri mise elmarad, s az egész isteni tisztelet a rom. kath. templomban fog megtartatni. Délután 2 órákor díszbéd lesz az „Arany Bika“ szálló dísztermében, melyre mintegy 70 meghívó küldetett lesz. A még mindig gyöngédkedő Ft. Szakszó Réz. prépost plébános az ebédén nagyon természetesen, még meg nem jelenhetvén, helyette a házi ur tisztelet Ft. Eder János apát plébános ur fogja viselni.

— Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester aug. 10-én elhagyta a karisbádi fűrdőt onnan Salzburgon keresztül Bad Gasteinba utazott, ahol aug. végéig fog maradni.

— Debreczeniek az orsz. iparos vándorgyűlésen. A hazai iparos ifjúsági egyesületi, hó 15-18. napjain országos vándorgyűlést tartanak Nagyváradon. A debreczeni iparos ifjúsági egyesület a gyűlésen Szily Ede, Grünwald József és Zavilla Gyula képviselik. — Ugyanakkor orsz. segéd és táncos munka kiállítás is lesz Váradon. A kiállítás száma meghaladja az 1300-at. — Sajnos, de talán jellemző is, hogy Debreczenből egyetlenegy kiállítás se jelentkezett. — Ezen ünnepélyekkel kapcsolatban tartja meg a n. városi iparos ifjúsági egyesület lobogój. felavatását; ezt azonban egészen megrojtotta az a körülmény, hogy a rendezőség felekezeti jellegűvé tette az ünnepélyt, a mi nek az a következménye, hogy a protestans és zsidó válaszaik attól tavol tartják magukat.

— Az izr. hitközség értesít, hogy f. hó 18-án Ó Felsége születése napján az ünnepélyes hálaadó istentisztelet reggeli fél 7 órákor a Szt. Anna utcai nagytemplomban fog megtartatni.

— Debreczeniek a budapesti agyagipar kiállításán. E kiállítás mafele honapi szünetes utáni e hó 15-én fog másodikszor megnyitvatni szeptember végéig lesz nyitva. Debreczenből újabbán Tóth Bálint, Katona József, Szőlőssy József, Erdélyi István és Emödi Gábor fazekasok és Seres Lajos pipakészítő küldtek fel igen szép és sikerült tárgyakat.

— Az udvari szállítói czimmet bíró egyének névjegyzékét a miniszter megküldte a ker és ipar kamarához azzal, hogy kiserje figyelemmel ha és amennyben ily udvari szállító a kamara kerületében léteznék, jelenlegi állapot, helyzete és erkölcsi magaviseletéről fogva érdemes-e továbbra is eme czimre s tegyen erről jelentést. Azonban a kamara kerületében egyetlen egy udvari szállító czimmet bíró egyén sincs.

— A szappanosok panasza. A szappanosok azzal a panaszzal fordultak az ipar kamarához, hogy egy munkási szappan gyáros rossz minőségű szappan tábláira rá nyomja a „Debreczen“ jelzést és ezen készítményeit itt és másutt is debreczeni szappan gyanánt árulja s ezáltal rongja a debreczeni szappan iparnak elismert jó hírnevét. A kamara haladéktalanul intézkedett a munkási ipar batoság utján, hogy az illető szigorúan megbüntessék. A helybeli kereskedőknel levő ezen rossz minőségű szappant pedig, rendőrhatalóságnak utján elkoboztatta.

— A múlt évi baromfi kiállításra vonatkozó díszoklevelek már megérkeztek, s a napokban fognak az illetőknek szétküldetni. Az oklevelek igen díszes kiállítások.

— Katonai lóvásár. Mint tegnap közöltük, Debreczenben szeptember 11-én katonai lóvásár lesz. A lóvásár rendezésének sikere, mint az eddigi tapasztalat eléggé bizonyítja, nagyrészt főleg a kelő közönségtől függ, miért is a földmívelésügyi miniszter felhívja az illetékes járási szolgabirokat, községi előjárókat, hogy a hirdményeket haladéktalanul kifüggeszteni s azok tartalmát élő szóval is a szokásos kidoboltatás mellett több ízben a vásárt megelőzőleg néhány nappal hozza a községek lakosságának tudomására; egyuttal azon körülményre hívja fel a közönség figyelmét, miszerint a vásárt bízottság ez alkalommal teljes kort még el nem ért, azonban 3 1/2 évet betöltött, de csakis kiváló minőségű és származású csikókat is fog vásárolni.

— Béna honvédek figyelmebe. A honvédelmi miniszterium 30128 sz. a. körrendeletet bocsátott ki, melyből a következőket közöljük. A 4-ik hadtest parancsnokságtól nyert értesülés szerint az 1848-49-ik évi magyar

szabadság harcban rokkantá vált vagy megbénult es. és kir. katonák és magyar honvédek javára a néhai báró Haynau tábornok-nagy által létesített alapítványra a volt honvédek közül már kevesen levén előjegyezve, szükséges, hogy az alapítvány rendeltetése és einyérésének feltételei a volt honvédek között újból közsé tétessenek. 127 alapítványi hely van jelenleg rendszeresítve a 48-49-ik honvédek számára. 8 hely 35 kros, 9 hely 24 1/2 kros, 110 hely 17 1/2 kros napi segély díjjal. A folyamodó tartozik honvéd voltát, akkori sebesülését és ettől származott nyomorékságát, illetőleg keresetképtelenségét, vagyontalanságát (bélyegmentes) okmányokkal igazolni. A folyamodványok a törvényhatóságok utján a honvédelmi miniszterhez nyújtandók be.

— Egy hadházi méhészt kiténtetése. Debreczen és Hajdúvármegye alig-ang van képviselve a „temesvári gazdag kiállításán.“ Különösen jól esik, ha megis találunk a miénk közül egy-két nevet, a ki valamit kiállított és azzal díjat is nyert. Ilyen derék kiállító P. o r o s z l a y Zoltán h. hadházi főbírtokos, a ki részt vett a méhészeti kiállításban és a júri ötlet kiállítását okkivel tüntette ki.

— Elmentek a katonák. Hazi ezredünk a nagyváradi gyakorlatokra ma reggel indult el. A honvédség részéről elkisértek őket Bolla Kálmán tábornok Petrovics és Biro alezredek Osváth Mihály főhadnagy a zászlóalj parancsok, a lovasított honvéd tisztek a hosszúpályi utig. Szívvelies elbuzgasz után Krausz ezredes Bolla tábornok előtt az ezredet elmentetette.

— Debreczeni dalárók küldöttsége Temesvárt. A temesvári zenekardelő egyesület által aug. 15-én rendezendő, zászólószentelési egybekötött országos dalárünnepélyre a debreczeni dalegyület képviselői holnap reggel indulnak, számszerint kilenczen, miután ketten, így a diszeink is, Lengyel Imre, betegeség miatt nem mehetnek. Dalárdánkat a tevesnek ígérkező ünnepélyen Harmath Gergely, Steinaecker Sándor, Torday Gábor, Tikos József, Dr. Magos György, Papay János, Patay György, Nadassy Kálmán és Kovacs Mihály képviselik. — A díszmenetben, dalárdának a harmadik helyet juttatták a temesváriak. A dísznagversenyen az összkarokban a debreczeni dalegyület is közreműködik. Ilyen összkar ketszer énekel: a kiraly himnuszt és gr. Zichy Geza szerenadóját. — Vasárnap a dalárók a Herkules furdót tekintik meg.

— Jótékony eső áztatta meg az éjjel a szomszjas tudot. — Hajnal tele vihámas és mennydörgés között valóságos zapor ömött! Reggelenre kidurult az eső s a fölkezo nap aranyozó sugarait vidám színben udvozolta a megijuttat természet. — Neany napra etűnt utczánkról a por is, amely mar mar igazán turchetetlen kezdett vanni és kivált úgy estbenek irgyszeget tüntöt bennüket itthon szenvedeket azok irant, akik vanon a Karpatos, meg az zipekek havós, tiszta légtömben tüntetnek a forró nyarat.

— Koszonet nyilvánítás! Mindazon rokonok, barátok és ismerősök, kik felejtetetlenül hiszünk tometesen megjelenni szivesek voltak, — fogadjak reszevősezt koszonatunkat. Debreczen 1891. 13/8. Fridmanszky Lajos és cs. cs.

— Léghajós a „Margit“ furdóben. Vasárnap délután fél 4 órákor a Margit furdó tetejen, a korcsolyapályán fél fog szállni Giacomo Merighi léghajós, és leg-tornász — s nyaktörő mutatványait ott font ezer meter magasságon fogja bemutatni. Mutatványok kozben Racz Károly zenekara fog játszani.

— Mit hisz a nazarenus asszony? Megjelent Nazareus ima könyvben, ekesenre van rajzolva hogy a bűnös emberi szivben mi csoda künönte anatok iszoznak u. m. diszo, kígyó, beka, ména, satan, bakkecske stb. Erossen hitte az allatoknak az o szivben letezeseket Kiss Minna yue öryéudi kegyes nazarenus asszony is s buzgon könyörge naponta azt, hogy ezen allatokól szive megustuljon. Hite szerint ezek nagy részben ki is kottoztek mar szivéből, csak a bakkecsket erezte meg, hogy folyvást ott van. Any nagy ion azonban a napokban orome midőa buzgon vezgett imaja után nagyot csuallott s szentül meg lett gyozodve arról, hogy most már ezen állatöl is megszabadult es mint a büntöl egészen megustult nó, Kórnya által bemerithető leszen. Sietett is ezen örvendetes eseményt elbeszéli szomszéd asszonyának, es midőn ez kérdeze tőle, hogy mikor nyelhetta el a bakkecsket, öszintén felele: tudod lelkem, én fiatal koromban kissé kikapó voltam s bizonyosank akkor költözöt belém a bakkecske. Vajjon mit mond ezen öszinte vallomáshoz a boldog férj?

— Biharmegyei hírek. A király születése napján Nagyváradon a katonaság részére tábóri misét mondanak. — A lovasok a szárnya épületei Váradon már fedél alá kerültek. — A z iparos ifjak zászlóavató ünnepélyére ünnepes egyelet jelent be képviseltesét. A küldöttek száma mintegy 200 lesz. — A váradiszin körben e héten Jászai Mari fog vendégszerpelni — B.U. faluban Sághy szintársulata játszik. — Azt írják, hogy nagyoa jól megy a sorsuk.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy becsületes asszony története.

— Regény I kötetben. —
Írta: R. P. O. 61.
(Folytatás.)

Az eső megszünt, megint kiderült. Anyári zápor fölrissíté az ellankadt természetet. Az ég üde kéjkén csak itt-ott mint könnyed fehér fátlyol lebegett egy-egy áttetsző felhő foszlánya. A nap alászálló korongja bucsutában mérsékelt, szelid fényt, vetett a szivárvány pompájára, a vizes bokrokot és pázsitokat megragyogtatva és megfűrésztött fák portól tisztult leveleiről, mint kristályos gyöngy szemek futottak végig a megakadt csillogó eső cseppek. Kéjes, lanyha lég rezgett a táj felett, mely egybe vegyült a föld nedves leheletével; olyan szelid, olyan bájos volt a láthatár az égi harag multával, és a könnyű szárnyu, fúrge madárkak megint megkezdtek röpké, ábrándos, csicsergő dalait.

Az ablakokat kocsi dübregése rázta meg; Pál kipillantott, összerázkódott; a tova robogó hintóban Miklós ült.

— Miklós elment Marcellnéért, mondá! az idős Romhányiné az ajtó belépve, — lehet, hogy ma haza sem jönnek, ott maradnak éjjelre Tarjánban. Miklósnak szivére kötöttem, hogy járjon egy kissé apósa kedvébe.

Szomorú felfohalmly uralkodott a tereben és a jó asszony nem láthatá a szenvedéstől feldúlt elhalványult arcokat.

Hona érezte, hogy megint sikra kell szállnia mindent el kell követnie, hogy megmentse a helyzetet. Nagy feladat a szerlelett kényes tárgy felöl olyaténképen szólni az idős nő előtt, hogy annak lelki állapota tulságosan fel ne zavartassék.

A fájdalmas küzködéstől elcsigázott szegény ifju asszonynak minden idege fájt, erős fájdalom nyilat újra szivében kimondhatatlan zavarában. Es mégis okvetlenül fel kell tárnia anyjuk előtt a valót, indokolni a holnapi gyors elutazást, s csak is az idős nő segédkezésével járhatják el a vasélyt szegény Marcellinétől, hogy az a szinleges okokban megnyugodjék.

Hona kezét keléhez szorítá, vonásain a növekvő fájdalmas aggodalom tükrözödött. — Más ennyi félret alatt öszeroskadna, de ö bátor és edzett lelkü volt, odalépett az idős nőhöz, félénk pillantást vetett rá, míg arczába szökött vére s csakhamar reszketve szenvedélyesen beszélt.

Tőle telhető kímélettel az öreg nő figyelmét a fenn forgó körülményekre terelte és nem tört ki tulzott vádban a bűnös csabító ellen és csak az anya közbenjárásáért eszedezett Marcelline iránt való méltányosságából, hogy az előtt örökre titok maradjon a férje eltelyegése.

Az idős Romhányiné elméjét a kábulás környékezte, elsöryülködésében minden vére megfagyott ereiben, a megdöbbenéstől ijedten csapta össze kezeit.

— Ez nem lehet való, zudult fel hirtelenben szigorúan és büszkén tekintve menyére, Miklós nemes jellem, ilyen helytelenítő eljárásra nem képes.

Büszkeségemet támadjátok meg. Hideg józanságotok, hogy ragadhat ilyen megalázó vádra? Az én emelkedett lelkü fiamat, kit az egész világ megkülönböztető tiszteletével illet, azt ti hitványoknak, bűnösnek, elveszett teremtesnek akarjátok előttem feltüntetni. — Oh! mennyire bántalmaztok. Rettenetesen szenvedek: ledől egy székre s kitörő könnyei elfojtják szavait.

Az idős nőnek lassiv kitorése megfélemlítő szegény Hont, mindazáltal csakhamar igazoló önévédelemre kelt; erőlyes mozdulattal vette vissza fejét és élesen kiáltá:

— Csak nem hisz árulóknak? vagy hitvány ármanynak, gyanusításnak tekinté valamómat, melyet a könyörtelen kényszernek engedve tettem meg ön előtt?

A sokat kinzott fiatal nőnek minden idege remegett a lázas felindulástól, elmondotta nő-

vekvő szenvedélyességében, hogy Miklóssal utaik a multban már egyszer találkoztak, hogy minő kegyetlen megalázó játékot tőzött az akkor is hiszekény, ártatlan ifju szivével, elmondotta gyötrelmes csalódását; emlékezett Romhányinét oly felölő mozzanatokra, melyek meggyőzhették azt szavainak igaz voltáról és hogy mint üldözte őt folyton most újból az érzeki csab fokozatában sértő, szemérmelen cenzúráival, kihívó tekintetével, míg végre ma a végzetes együttlében megittasultan forrongó lázas szenvedélytől a zuhogó zápor, a sürün czikázó villámok viharában fékezhetetlenül szabad folyást engedett bűnös, förtelmes vágyait kifejező gondolatának.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabonakiviteli talalom Oroszországban.

A tegnap közzetett törvénytar czári ukázat tartalmaz, mely elütjta a rozsnek, rozslisznek s mindenemü korpának a külföldre való kivitelét. A talalom a balti, fekete és azóvi tenger kikötőire és az ország nyugati határára nézve szól és ez évi augusztus 27-én (új naptár szerint) lép életbe.

Amerika ezidei termése. Egy a budapesti főzsdbé Washingtonból érkezett tegnapi távirat lényegesen csökkent azon tulvermes kiátasokat, melyeket Amerikából az ideit termésre vonatkozólag közhírre bocsátottak. A távirati jelentés ugyanis így szól: Az augusztusi vetési jelentés a gyapot-termés eredményét átlagban 88% teszi. Az aratás elkezdett és a növények fejlődésükben hátra maradtak. Nagy területek szomorú képet nyújtanak. Nehány kerületben hernyók és férgek is pusztítanak. Ha augusztusban nem lesz jobb az időjárás, úgy a termés veszélyeztetve van.

Szerkesztői üzenetek.

K. M. A beküldött dolgozat nem közölhető mintán az egész iskolai dolgozat színevel bir. Minden érdek nélküli, lapos írályu, s amelletl émulgösen szemtelmentális leírás. B. N. Helyben. Igen lekötőtelezen ha versesi beküldéséül megkímélne. Mert teljes részvételt osztunk ugyan az ön bajában, mely marja rája lelkét, s azt is hisszük, hogy el szándékozik vesztani az esztét — csak hogy ezen a bajon csak a Lipótmezőn tudnának talán segíteni. Netty kisasszonynak. Az első lépést mindenesetre a férfinak kell megtenni. Bár ránk nézve sokkal kellemesebb lenne, ha például x vagy y kisasszony kezdőné rá: szeretem uram, akar férjem lenni. Különbön nem mindég lenne kellemesebb. Jö-gésznak. A régi jurátusok felesküdtöt tábai jegyzők voltak. A patvaria után mentek oda, s ott töltött egy év után tehettek ügyvédi cenzurát. Az audniát pedig más szóval a patvarista volt. Onnan ereda a rév. hogy az illető fiatal embert ritkán hirta princípális a saját becsületes néven, hanem csak per „audiat“ Kötelessége volt: tüzön vizen követni a princípálisát. Meg-tönni, meggyújtani a pipáját, ebednél felraucsirozni a húst, mulatságokban pedig tánczóitait a házi leánykákat, esőtig közlőket egyet el is venni, persze a diploma megkapás után.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos: **Vértési Arnold.**

Felelős szerkesztő: **Vertesi Gyula.**

Nyilt-tér.*)

Fiam Rásó Sándor egy hónappal ezelőtt házamat elhagyva ez idő óta hallomásos szerint a közelebbi és távolabbi vidéken, mint tudomásomra jutott nem válogatva az eszközöket, dorobozások között él. Most pedig e városba visszatért — nehogy azok kikkel bármi czimen érintkezésbe jut általa megkárosítottassanak — ezt nyilvánosságra hozom.

Debreczen 1891. Aug. hó 12.

Rásó Gyula.

*) E rovat által közlöttekért a szerkesztőség felelőséget nem vállal.

„MARGIT“ FÜRDŐ TELEPÉN

A KORCSOLYAPÁLYÁN

vasárnap, folyó hó 16-ikán, kedvező idő esetében a világhírű florenzi léghajós és légtornász

GIACOMO MERIGHI

az ó óriási SZATURNUSZ nevű léghajójával, minden kosár vagy sajka nélkül, csupán egy hintán 1000 méter magasságig a légbe száll, a felszállás, nemkü önbe a leszállás alatt mindnféle

légtornászást végez.

A furdótelep, nemkülönbön a vendéglő és környéke, zászlókkal és czimerekkel lesz feldíszítve és világyul világytva. A nagyérdemű közönséget a léghajó felszállása előtt, alatta és utána a léghajós visszatérőig Racz Károly zenekara fogja mulattatni.

Péntárnyítás a helyszínen délután 4 órákor. — A zene kezdete délután 5 órákor. — A léghajó érdekes megtöltése 5 órákor kezdődik.

A felszállás pont fél hét órákor.

HELÝÁRAK: Fentartott hely I frt, I. hely 80 kr., II. hely 50 kr., III. hely 20 kr.

Gyermeknek, tanulók és katonák örmestertől lefelé az I., II., III. hely felét fizetik.

A nagyérdemű közönség kényelmére a fentartott első és második helyen terített asztalok mellett kitűnő ételk és hűsítő italok lesznek jutányos áron kiszolgáltattva.

A nagyérdemű közönség minél számosabb látogatását kéri

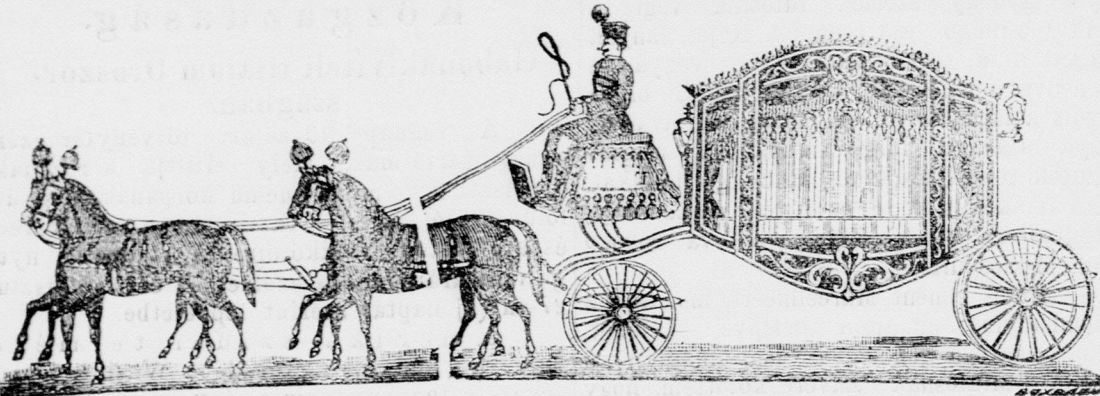
A „Margit“ furdó tulajdonosa.

Szent-Isván napján nagyszerű népünnepély rendeztetik.

HIRDETÉS.
Az ÉR-SEMJEŒNI határon alul-
írottak birtokán egy százötven
hold tarló és gyeptől álló
igen jó legelő
azonnal kiadó.
Lindenfeld Dávid.

Házmester

kerestetik a Szt.-Anna-utcai izraelita
templomhoz. Ezen állást elnyerni óhajtó
nem nagy családú, kerti munkához is értő
házmesterek jelentkezzenek a jegyzői hiva-
talban (Szt.-Anna u. templomépület.)
Debreczen, 1891 augusztus hó 12-én.
Az izz. hitközség elöljárósága.

Új temetkezési intézet.

Dankó Mihály

ujjonnan berendezett temetkezési intézete
DEBRECZENBEN. Czegléd-utca, 2155 a gyógyszerárral szemben.

A n. é. közönség elismerő bizalmával fogva, b. tudomására hozom, miszerint
üzletemet fokozatosan oda fejlesztettem, hogy a temetkezéshez megkívánható

erez fa és mindennemű
behuzott, egyszerű és diszes koporsók,
halotti kellékek, gyászokcsik, legszebb kivitelben,
a gyászoló felek igényeihez mért

tiszteletes olcsó árért
szolgáltatom ki.

Fő törekvésem leend mindig a szolid verseny betartása mellett a szigorú pon-
osság és figyelem.

Elvállalom mindennemű temetések rendezését, helyben
mint vidéken. — Hullaszállítást minden irányban.

Erez, mü. és élő virág koszorúk előállítását szalag felírás-
sal — vagy a nélkül — a kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

Kérve a n. é. közönség pirtfogó támogatását, hogy a szomorodott felek igé-
nyeit továbbra is méltányosan elégíthessem ki.

Debreczen, 1891. april hó.

Kiváló tisztelettel

DANKÓ MIHÁLY.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N.-Váradi
KISTEMPLOM-BAZÁR.

FRANCZIA BATIST

előnyös bevásárlás folytán rendkívüli olcsó

leszállított áron,

KIHÁZASITASI KELENGYE

teljes kiállításal,

vászon kész fehérnemű, divat, rövidáru

BUTOR SZÖVET, SZÖNYEG,

függöny, ágy és asztalterítő.

paplan és matrác raktár

dus választékban, jutányosan szabott
árak mellett.

LYNOLEUM. (parafa szőnyeg)

bizományi raktár

gyári áron.

Pike, triko, plüs

nyári paplanok

és mindenféle

FÜRDŐ CZIKKEK.

Legolcsóbb és legjobb minőségű

Majolika kályhák

fehér, zöld és barna színekben, legszebb
kivitelben,

már 30 frttól kezdve

nagy választékban kapható

Szent-Királyi Tivadar,

műiparáru üzletében.

Régi kályhák javítása és tisztítása
elvéllaltaiik.

Föld eladás.

Debreczen város határában a nagy-
erdő alatt, a nyíregyházi vasutvonal,
és a nyíregyházi országút között
fekvő, és a debreczeni 4-ik számú
hiteltelek jegyzőkönyv 8860. h. r.
száma alatt beigtatott, s méltóságos
gróf Károlyi Tiborné szül. gr. Dégen-
feld Emma tulajdonát képező mintegy

15 (1200 □ öles) holdat tevő
földrészlet

örök arert eladó.

Személyesen vagy levél útján ér-
tekezhetni alólírottal Nagykarolyban.

EŐSZ FERENCZ

gróf Károlyi Tibor ő méltósága titkára.

Kaszanyitzky Endre

előbb

Kuhinka István K. Debreczen

Ajánlja pontó-kiszolgálat
és a legolcsóbb árakban
elsőrendű gyártmányokból
kőv-kező idénye-ikkeit,
u. m.

Szabadalmazott fém-
zárral teljesen légmen-
tes befűző és cukros
üvegek egyedüli raktá-
rát, melyeket jóságuk folytán a leg-
jobbban ajánlhatom; ugyszintén min-
denféle fehér és zöld közönséges
befűző és ugorkás üvegeket, to-
vábbá fagyaltkészítő gépek, fagyalt-
szelenczék, hidegkavé készletek, hűtő-
dézszak, hűtőjég-ekreányek, legjobbnak
bizonyult szódavizgépek, nonp usultra
kávéfűzőgépek, kerti lámpák, mozdó
asztalok, mozdó készletek, a leg-
jobbnek elismert Berndorf alpaca
és chinaezüst evőeszközök és disztár-
gyak jótállás mellett. Utazók részére
legczélseztűbb gyorsfűzők, kézi és
utazó tükrök, zsebporarak.

Posztai megbízások a legnagyobb figye-
lemmel és készséggel teljesítettek.

Nagy választék érez, bársonyos és fakoporsókban.

A „KEGYELET“

ELSŐRENDÜ LEGNAGYOBB TEMETÉSI VÁLLALAT
DEBRECZENBEN,

FŐPIACZ, CZEGELY-HÁZ, A MEGYEHÁZZAL SZEMBEN.

Elvállal temetések rendezését

a legjutányosabb és határozott árakért,

ugy helyben, mint vidéken

az ösmerf szolid és legméltóságfelesebb kivitelben.

Hulla szállítást és hullafelvételeket eszközöl

ugy helyben, mint vidéken, valamint Európa bármely városába és városából
szállítva. Vagyontalanok temetését hatósági bizonyítvány előmutatása mellett

4 frt 35 krért eszközöl

egy kétfogatu gyászokcsival együtt.

Erez és müvirág koszorúk és koszoru szalagok ingyen telirással

a legnagyobb választékban kaphatók

Szükség esetén kívánatra temetések bárkinek havi részlet fizetések
mellett is kiszolgáltatom ki.

Nagy raktársirlámpákban.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr“ könyvnyo ndájában 1891. Szécheayi-utca SIMON-ház.

Arany érem Felsőszázad óta Pécs 1888.

Kit nőnek eli-merve dr. SHULSZKI-téle

ARCZENŐS és MOSDÓVIZ.

Ezen készítmények ajánló levelét, azoknak felsőszázad
óta mindenütt elterjedt világhírők és bántalmatok há-
tásuk képzői. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak
bíbiras, szepítő és májfoltok, forróság vagy fagy által
keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalan
sága ellen.

Egy nagy tégely ára 70 kr. egy kis tégely 35 kr.
Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr.

Jolissante-Puder

(fehér, róza vagy sárgás.)

Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlható; az arc-
bőrnek kellemes színt ad és láthatatlanul tapad.

Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Jolissante-Fogpor

legczélseztűsebb fogpor a fogak tisztítására, odvaso-
dására és büszdés megóvására kitűnő, a foghúsa
legjótékonyabb hatásu.

Egy doboz ára 50 kr.

JOLISSANTE-CREME

bőrfinomító és szepítő szer.

Kitűnő hatásu a bőr finomítása s szépsége előmozdi-
tására, pattanások, kiltések elűzésére.

Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

Kapható

MOLNAR LIPOT

gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán.

DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCHEK V. Emil

gyógytárában.

(Telefon hálózat 5-ik szám.)